

Dimarts, 10 de Desembre de 1929

MANRESA

Any I - Núm. 8

La crisi industrial

Durant el període de tres anys—27-28-29—més o menys es ve parlant de la crisi industrial que afecta la Península Ibèrica i d'una manera especial a Catalunya, per ésser en definitiva on radica el pols de la qüestió.

I aquesta crisi ha culminat en el seu punt àlgid en la indústria tèxtil i auxiliars de la tèxtil. Això es ve dient amb una santa persistència. Aquests afers tenen una repercussió extraordinària per la marxa normal de la vida social i al capdavall el Govern atent als problemes de producció i de consum ha de dictar unes mesures de caràcter informatiu en primer terme i últimament aquelles mesures encaminades a esmenar les causes de la crisi.

Ens trobem avui, doncs, que es recull una àmplia i sincera manifestació de les causes productores de la crisi. Abans de tot: ¿existeix la crisi? Per a contestar concretament aquest punt ens decantem per l'affirmativa. Sí; existeix la crisi, però no d'un alcànc tan profund com es vol donar a entendre.

Les diferents Associacions de Filats, Teixits i Auxiliars han respost l'enquesta governamental en el sentit que la crisi afecta un trenta per cent en relació a l'any 1914, punt inicial de partida per l'estudi comparatiu de la producció i del consum. Això sempre considerat en termes de generalització, sense entrar a determinades localitats o determinats nuclis de producció i de consum.

Les estadístiques darrerament formades ens diuen l'existència d'uns dos milions de pesses i d'uns noranta mil talers. Aquesta maquinària en perfecte estat de conservació i la majoria totalment renovada des de l'any 1914. Amb un

utilatge modern—mantes vegades moderníssim—perfectament adequat a les nostres necessitats i a una alçada difícilment superada en la resta d'Europa es podria aconseguir una producció que depassaria de bon troc la xifra de crisi—aquest 30 per cent—de producció si es troava sortida als productes en un mercat convenient.

En llocs on la xifra d'exportació es exígua, el mercat interior, o sigui el consum interior és essencial. Augmentar la capacitat adquisitiva d'aquest mercat interior és una de les més grans mesures a prendre. Per esmenar aquesta qüestió cal dictar en ferm una colla de disposicions endegades a resoldre qüestions socials esboçades, però no resoltes de conformitat a una sana política social. Resoldre aquests afers com l'austruç amagant el capsota l'ala, és fer-les cròniques, exesperants i la qual tivantor produeix moviments impensats i completament irremeiables.

I també—com a membres de la família Europea—cal solucionar el problema econòmic de l'exportació. S'ha de fer de manera que els nostres articles tinguin una fàcil sortida cap els altres mercats mundials, en lliure concorrència, la bondat dels articles i l'economia dels preus, lliuren la batalla de la venda.

Mentre no es vagi a cercar la manera d'atreure mercats i donar lloc que el consum sigui més intens, totes les altres mesures—reducció de maquinària, disminució d'hores de treball, restricció en establir noves fàbriques, etc., etc.—no passaran d'ésser unes tintirinates sense cap eficàcia positiva.

JOAN SELVAS I CARNÉ

AL VOLT DEL PREMI CREXELLS

Divendres d'aquesta setmana ha de fallar-se l'adjudicació de les set mil pessetes que constitueixen el premi Crexells, i que segons els estatuts s'ha d'atorgar a la millor novel·la publicada o inèdita presentada a concurs.

Aquesta nova quedaria acabada aquí si no fos que molt abans de la data assenyalada ja s'ha parlat de si la pugna decisiva sobre el «Premi Crexells» es concentrerà, finalment, entre «El cercle màgic», de Puig i Ferreter i «Fanny», de Carles Soldevila. Ara bé; «Fanny», és inèdita i corre la veu que és una obra tan curta que no arriba a ésser una novel·la, sinó un conte llarg, allò que els francesos en diu una «nouvel'le». Hi ha la impressió, sortida de converses tingudes per membres del Jurat del Premi, que «Fanny» no té la mida reglamentària exigida pels estatuts. Es a dir que a dreta llei, amb el reglament o estatuts a la mà, «Fanny», hauria d'ésser eliminada abans de la votació, com va fer-se l'any passat amb dues obres, una d'Alfons Maseras i un altre de Massó i Ventós. Aleshores, eliminada «Fanny», cosa que els estatuts exigeixen, puix que demanen una novel·la d'un mínim de dues centes pàgines i la d'En Soldevila no hi arriba, la lluita s'establiria entre «El cercle màgic» i «Les llàgrimes de Sant Llorenç», d'En Pere Coronines. Però sembla que hi ha la intenció, per part d'alguns, de premiar Soldevila, tot i passant per damunt del reglament.

I el que és més llàstimos, és que les preferències envers l'obra de Soldevila, s'atribueixen a conxordes extraliteràries i a pressions editorials,

Nosaltres no volem creure però que el jurat presti a aquests tripijocs i que si el premi va a En Soldevila, serà perquè li reconeixerà mèrits literaris suficients per a compensar la manca de llargada; perquè fet i fet no cal pas que una cosa sigui llarga per tal que sigui bona.

Els problemes del tràfec

Arreu del món és avui dia impossible d'escapar-se del problema de la circulació.

L'Associació Sueca de Propietaris d'Autobusos, acaba de demanar que s'obligei tots els cotxes de passejar criatures, a portar un llum al davant i un altre al darrere.

Com es creia que els autobusos no havien de temer res d'un petit cotxe, ja sigui empès per la «nurse», ja per la mare, però no, hom els demana dos llums, que alguna vegada es convertiran en tres si el que empeny el cotxe se n'ha de posar un al darrere, en substitució del que taparà amb el seu cos.

Aquest número ha passat per la prèvia censura governativa

Com ahir Cuba, Mèxic i Nicaragua, avui Haití coneix el pacifisme nordamericà

Posició del jove

Saber voler i voler saber

El pare, ciutadà.—Vés sonnant, que ja hi trobaràs el pa.

El fill, llibertadà.—Ja ho sé; vós sabeu voler i jo vull saber; vós sou llest, àgil, habilit en el tracte social i mundà, d'aquest món que ja hi ha segles que és social i ciutadà. Vós, home fet, ja hi teniu la mà trencada, en el seu sistema de vida, de relació. Us envaniu de saber-vos situar, adaptar, col·locar segons les circumstàncies. Dieu: avui sois a l'any tal i ací cal cantar segons aquest to, i no vull desentonar. No voleu veure que heu renunciat a la vostra raó més humana, i, doncs als vostres direts esencials. Dieu que sabeu tenir-vos i evolucionar i no voleu veure que us fan seguir. Sou una anella d'una cadena infinita que us moveu—voleu creure—harmonícamet. Jo vull deturar-me i veure si el moviment de la cadena és noble. El meu cos és material, però vull defensar la meva ànima de materialitzar-se. I vull fer esforços per tal d'influir en el moviment de la cadena, resistint-me a ballar certes danses animals: foxtrot, camelot, i altres trots de bestia, encara que busqui un vent, un corrent, una moda de ramat infràhumà. Heu pregat tant de temps, vulgues-no-vulgues, en els alts i baixos socials i polítics, que copseu avui amb gran facilitat i rapidesa les posicions i si-

DELFÍ DALMAU

LA SERPENT DE PLOM

En mig de la impossibilitat dels uns i de la inútil protesta dels altres, el tub de plom del telèfon automàtic va lligant tota la ciutat. Quan, temps endarrera, va aparèixer per primera vegada en els nostres carrers aquesta serpent de la Companyia Telefònica, s'alça de entre la premsa o del si d'algunes organitzacions un crit de protesta i el reptil metàlic, espardit o no, tornà a entafufar-se al cau. En altres llocs, d'una escomesa semblant no va alçar-se mai més, i hagué de fer la seva via per camins amagats, els únics que escauen a la seva condició.

A Manresa, no havia passat encara un any que tornava a aparèixer a la via pública. Primer, amb timidesa, començà arrossegant-se porriga per sota les pedres dels balcons. Després poc a poc en veure que no sortien obstacles a la seva marxa s'anà desvergonyint i deixà

ben visible el seu rastre en les façanes de les cases, que són la cara de la ciutat. Es més, encara. Ressentiment, i sens cap mena de vacilació, ha saltat d'una casa a l'altra, i d'una acera a l'acera del davant, de manera que a l'entrada de cada carrer i l'alçada d'un primer pis, una línia metàlica el travessa de banda a banda, com un senyal de pas interdit o com els preparatius d'una festa d'enramades.

Ara ja no cal pas que adduïm cap raó estètica, que potser tampoc no enterraria ningú. Gairebé ja només cal preguntar, si realment aquesta serpent de plom, gaudeix del privilegi d'arrosgar-se il·luminant pels llocs que li semblin més escaients de la ciutat.

A les dues tarda

Les forces ianquis a Haití

Londres.—Conten els haitians que un avió nordamericà llençà bombes contra la població causant molts danys i que els soldats nord-americans dispararen sense pietat contra un grup de manifestants que anaven desarmats.

"El Fakir de Bengapur"

s'estrena dijous a Romea

Dijous, a les deu del vespre, s'estrenarà aquesta obra al Teatre Català Romea. Es l'obra escollida per la tercera de les sessions selectes organitzades per la Tertúlia Catalanista.

«El Fakir de Bengapur», obra original de Fulton Quersler i Lowell Vrentano, ha estat traduïda i adaptada per nostre amic Josep M. Planes.

Es tracta d'una obra de gran originalitat i de mistari, destinada a obtenir entre el nostre públic l'èxit sorollós que ha obtingut en altres països. Per aquesta obra el Teatre Romea, és convertit en una mena de circ, i l'acció teatral es desenvolupa tan a butaques com a dalt l'escenari.

L'estrena ha desvetllat interès.

EL DÍA
DIARI D'ESQUERRA REPUBLICANA

Redacció i Administració:
Cirera, 13 - Telèfon 342

PREUS DE SUSCRIPCIÓ:

A Manresa 2' ptes. el mes
A fora . . 2'50 » » »

El número corrent 10 cèntims

Anuncis comercials, esqueses mortuòries i encaixos, a preus de tarifa.

Aquest número ha passat per la prèvia censura governativa

MANRESANERIAS

Hoy no vamos a examinar la gestión administrativa de nuestro Ayuntamiento en relación con el plan extraordinario de obras acordado, que va cristalizando mediante la construcción de pavimentos en calles y plazas.

No cabe duda que tal reforma será un factor de peso para destruir la versión vieja de que Manresa es la ciudad del agua, del fango y del polvo.

Tomándola en el sentido que se menciona, se ve en seguida que significa desordenación de servicios y grave descuido.

Si la resolución del indicado plan tiende a administrar y regularizar las aguas del Canal de Manresa en su doble aspecto del abastecimiento del vecindario y del riego de la zona de terrenos de regadio, bienvenido sea por el manresanismo patriótico que entraña.

En cuanto desaparezca el barro y el polvo, cada uno en su época lluviosa o ventolera, la comodidad y la salud pública del viandante ganarán mucho.

Ante tales hechos, sería un acto de tenua ciudadanía que el contribuyente afectado por la construcción de los pavimentados indicados, opusiera su egoísmo al pago justo que le corresponda.

Y hemos dicho su precio justo, porque nos parecería un abuso de

autoridad, de fuerza, el que el Municipio quisiera cobrar con margen de beneficio la suma que no representa el valor real de los metros de pavimento que corresponda a los propietarios efectados, según los metros de fachada de sus edificios respectivos. Veamos ahora el resto de la ciudad no afectado por el progreso material urbanizado, comentado. Le falta al resto de vías públicas manresanas el ojo del amo que se tome interés por ellas, y vea el completo abandono en que están; con los pasos adquinados existentes sin limpiarse nunca, ora cubiertos de barro, ora con una capa de polvo que hacen intransitable el paso del transeúnte. Calles con baches profundos que dificultan la circulación rodada, faltas de luz, y con los escombros sacados a la calle en hora inesperada formando un repugnante cuadro ante la vista del que se topa con él.

De hecho existen diferencias de trato entre los contribuyentes manresanos. No importa que las calles sean clasificadas de primera, segunda y tercera. El cuidado i la buena disposición deben y pueden evitar tanto abandono, porque no se emplea la brigada municipal para componer rotos y descosidos.

J. ESPINALT

Sallent

Pel·lícules documentals

Ahir va tenir lloc a l'Ateneu Català, l'acte de projectar unes pel·lícules documentals relacionades amb la indústria de construccions d'importants cases sueques i austriagues.

Va assistir a la projecció el senyor Riera Nadeu, per participar aquest acte dels que han estat organitzats anexes al cicle de conferències sobre motors Diesel, professats a la Biblioteca Popular.

Degut a no haver-se anunciat degudament, deixaren d'assistir a la projecció bon nombre dels inscrits a les conferències.

C.

Saló de Barberia
— DE —
Joan Gasset
Ex-dependent de la casa Prunés
PIQUES, NUMERO 3

KU - KLUX - KLAN
El millor dolç de la temporada.
Dolceria L'ENGLANTINA

ELS ESPORTS

Futbol

Concurs d'entreteniment

que es jugarà entre els clubs del grup de Promoció

Retalem d'*«El Mundo Deportivo»*:

«Como saben nuestros lectores, el Badalona, el Sans y el Júpiter van a jugar el campeonato de la Tercera División de Liga, y que, por lo tanto, el Torneo de los Diez para la Promoción a la Primera Categoría no se puede jugar hasta que la Tercera Liga haya terminado su primer campeonato o que los tres clubs catalanes salgan eliminados del mismo.

Pero según nos dicen los seis clubs de segunda categoría preferente que por haber logrado los tres primeros lugares en sus respectivos grupos han de ir al Torneo de los Diez, no quedarán inactivos, ya que jugarán un torneo amistoso en el cual se disputarán una copa que don José Suñol, presidente dimisionario de nuestra Federación, ha donado a tal efecto.

Estos clubs, según clasificaciones a la vista, serán Iluro, San Andrés y Martinenc, del grupo A, y Sabadell, A. O. Vilanova y Tarrasa, del grupo B, si subsiste el castigo impuesto al Manresn, que de ser levantado debería ocupar el puesto del Tarrasa.

Suponemos que, entre tanto, se jugará el torneo de eliminación entre el Atlético de Sabadell, Gimnástico de Tarragona, Palafrugell y Gracia para designar el décimo participante en la promoción.

Recordamos que los clubs que deben disputar el Torneo de los

Diez para la promoción a la Primera Categoría son Badalona, Sans, Júpiter, Sabadell, Iluro, Martinenc, San Andrés, Tarrasa, A. O. Vilanova y el vencedor de la eliminación entre Atlético, Gimnástico, Palafrugell y Gracia.»

SAMPEDOR

Sampedor 3 - F. C. Martorell 2

Davant una nombrosa espectació es jugà el segon partit de campionat de la lliga amateur, entre els primers equips del C. D. Sampedor i el F. C. Martorell.

Aquest encontre s'ha jugat amb molta correcció per ambdós bàndols, havent satisfet en gran manera el nombrós públic que presenciava l'encontre.

A les onze, i a les ordres de B. Calaf, es comença l'encontre. Formaven l'equip, pels locals: Iglesia, Pinsa, Prat, Selga, Aguado, Prat, Botifoll, Puigros, Soler, Badal i Vilachs.

El Martorell no defraudà l'esperació despertada, per la correcció i entusiasme que ha posat en el joc i per les bones jugades que ha desenvolurat.

Han marcat els gols del Sampedor, Soler, Vilachs i Botifoll.

L'àrbitre, senyor Calaf, encertat.

Atletisme

El C. d'E. Manresa organitza la secció atlètica

Tenim notícies que el Centre de Esports Manresa té en organització la secció d'atletisme.

Esperem donar en una pròxima edició una informació més extensa,

MAGATZEMS

— DE —

Marian Padró

Passatge de Pere III, 38

Telèfon 56

MANRESA

CARBONS: Especialitat en antracites, cok i tarre-gada de "orujo" per brasers.

OLIS MINERALS: americans.-Stock del CAMPSA i de Gargoyle-Mobiloil

Gran Hotel de Santo Domingo

a cargo de D. SALVADORILLA

UNICO DE PRIMER ORDEN

EL MEJOR SITUADO

El que reune mejores condiciones y dotado del mas perfecto confort, con calefacción central en todas las habitaciones

MANRESA

Telèfon 50

Hotel Mundial

Situat al mig de la ciutat

Confort modern : Lloc escollit per turistes i viatjants : Telèfon a totes les habitacions : Laboratori fotogràfic i garatge en el mateix hotel : : : : :

Telèfon 354

Cafè Alhambra

Locals espaiosos i populars

Passeig de Pere III
núm. 14 a 18

MANRESA

Servei esmeradíssim en el cafè.
Liquors i aperitius de totes marques

Soliciti un prova sens compromís a Ràdio Casals - Sant Miquel, 38 - MANRESA

T. S. F.

Programes per avui —

BARCELONA — Ràdio Barcelona. — (349.) 20'30: Curs elemental d'anglès. 21'00: Campanades horàries de la Catedral. Servei meteorològic. Notícies premsa Cotitzacions de monedes i valors. Tancament del Borsí de la tarda. 21'05: Concert a càrrec de la Cobla Barcelona: «Passionera», J. Balcells; «El roserar», E. Toldrà; «Flor d'abril», E. Casademont; «Miratges», J. Serra; «La cançó nostra», F. Morera; «Rosó», J. Garriga. 22: Notícies de Premsa. 22'05: El conte «La princesa que buscaba el amor», d'August Martínez Olmedilla, llegit per l'actriu Rosa Cotó. 22'20: concert a càrrec de la soprano Carme Gobau, amb la col.laboració de l'Orquestra de l'Estació: «Paulus», obertura; F. Mendelssohn (orquestra); «Manon», romança, J. Massenet; «Ciò que aman le fanciulle», F. Chopin (Sra. Gombau); «Consolació núm. 2», F. Listz (orquestra); «Alla luna», F. Schubert; «Les noces de Figaro», ària, W. A. Mozart; «El rei dels verns», F. Schubert.

Ràdio Catalana. — 19'00: Cotitzacions del Borsí de la tarda. Música. Notícies de premsa.

Ràdio-Theatre

L'emisora Ràdio Barcelona, té anunciat per el proper dia 13 la radiació de la comèdia de Carles Arniches. «La Cruz de Pepita» vellada aquesta que com les anteriors d'aquesta mateixa categoria son tan celebrades per els radioïnts.

El quadro artístic de dita emisora té en estudi per representar dintre el corrent mes la comèdia de Benjavente, que porta per títol «Por las Nubes».

La Revista Ràdio Barcelona

La revista Ràdio Barcelona, de la present setmana, porta varíes fotografies i reseña del festival celebrat en nostra ciutat, i de la recaptat per instal·lar aparell de ràdio en nostra hospital. Es forsa interessant.

Homenatje à Toreski

Se está organitzant a Barcelona, un homenatje popular al locutor de dita emisora Josep Torrents (á) Toreski, amb morir de la seva campanya pro-beneficencia.

Dit homenatje està senyalat per el dia 29 á les cinc de la tarde en el Restaurant La Patria, de dite capital.

Nou Celler de vins naturals d'Abra
a preus econòmics, de
GREGORI AMELLA
coneugut vulgarment per "GORI"
Se serveix a domicili
COSO, 10 - MANRESA

Pensió- Sobrerocà, 27
primer.

Casa sèria — Tracte familiar

Carpintería y sus derivados
—
Neveras y Persianas
M. BOADELLA
Infantes (Esquilets), núm. 24
MANRESA

Granja Costa

La casa més assortida en turrons, neules, licors i xampanyys :: Per la festivitat de la Puríssima gran assortit de dolços.

Born, 28 Telefón, 45

Salvador Jubert

FABRICA DE GEL I DE LLEIXIU
Drogues, Productes Químics, Conserves i Sabons. — Carburo de Berga, Oxigen i Acetilè.

Carretera Vich, 106 - Tel. 245 Manresa

ALMACÉN DE VINOS Y LICORES

— DE —

MIGUEL RIAL

Este importantísimo establecimiento, ha tomado un gran incremento y desarrollo. Esta casa acaba de recibir importantes remesas de vinos y licores de todas clases, así como champagnes y demás vinos generosos. Sirvánse a domicilio, vinos del PRIORATO (blanco y tinto), de ALELLA, ABRERA, MARTORELL y del país. También sirve a domicilio toda clase de licores embotellados y Moscatel, Málaga y Vermouths a granel. Tiene grandes existencias de champagnes de todas clases y marcas, desde los precios más modestos a los más elevados. Ha adquirido también la representación del CHAMPAGNE CARRERAS, de San Sadurní de Noya, el que vende al ínfimo precio de 2'50 ptas. la botella.

El cliente de paladar delicado, encontrará en esta acreditada casa, todo cuanto pueda apetecer en LICORES, VINES, MOSCATELES y CHAMPAGNES

Una visita al establecimiento de MIGUEL RIAL, es necesaria y conveniente. La fama de lo que expende, lo pregonan por doquier

Calle Nueva, 18 MANRESA

PELUQUERIA PARA SEÑORAS

JOSÉ PRUNÉS

Instalación moderna - Servicio completo para teatro

Paseo Pedro III, bajos, 2.ª MANRESA

Dues notes polítiques

L'Esquerra Republicana

«La Nau» ens innova que entre els elements de la Fundació Valerí Almirall s'efectua aquests dies un canvi d'impressions a propòsit de l'organització de l'Esquerra Republicana, en la qual entraran probablement els dits elements, tot conservant llur personalitat i llur especial matís.

Les nostres impressions sobre la pròxima creació de l'Esquerra Republicana són irancament optimistes.

"El Pueblo" de València, multat

De «La Voz Valenciana»:

«El gobernador civil ha impuesto una multa de 500 pesetas a nuestro querido colega «El Pueblo», por haber colocado anoche en su pizarra la noticia de los incidentes de Castro Girona y otros militares.

Lamentamos el percance de tan estimado colega.»

GORDO DE NAVIDAD

Lo repartirá entre sus compradores el ALMANAQUE BRILLY-BAILLIERE para 1930

pues cada ejemplar lleva una participación completamente gratuita en el

N.º 26.393

del sorteo de Navidad de 1929, el de los 15.000.000 de ptas.

ALMANAQUE BRILLY-BAILLIERE Trata de todo, informa de todo, es útil y entretenido a todos.

ALMANAQUE BRILLY-BAILLIERE es un tomo de 400 págs., 60 artículos, 1.000 grabados, 2.000.000 de letras.

ALMANAQUE BRILLY-BAILLIERE sólo cuesta 2 ptas. en rústica 2,50 cartón 7,50 en piel (Por correo, 0,50 más).

ALMANAQUE BRILLY-BAILLIERE Pídalo antes que se agote.

EN LAS BUENAS LIBRERIAS, PAPELERIAS Y BAZARES En caso necesario pedirlo a la Casa Brilly-Bailly, Núñez de Balboa, 21, Madrid, remitiendo su importe y gastos por giro postal, sellos de correo (no mayores de 1 pta.), etc.

EL DIA: Teléfon 342

Per a les pròximes festivitats

Considerables descomptes amb motiu d'acabar la temporada

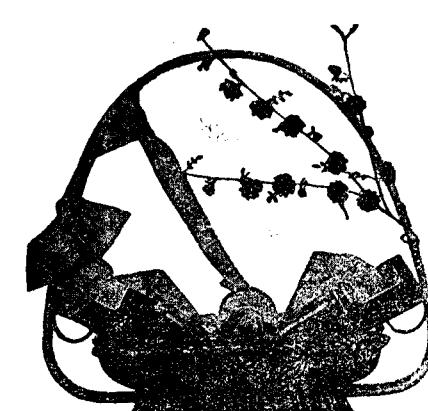
Grans assortits en PANERES DE TOTES CLASSES I PREUS, contenint TURRONS, XAMPANYS, FRUITES, LICORS, VINS, etc., tot el bon mercat. — S'arreglen PANERES al gust dels senyors clients, i també s'envien al lloc que s'indiqui.

Abans d'adquirir el regal de festes, consultin nostres condicions i preus, sempre inimitables

JOQUINES - Han quedat ja instal·lades les Exposicions de Juguines, en nostra Secció de Queviures de la Muralha. En elles hi figuren models els més novissims. Tenim Catàleg de Juguines a la disposició de la nombrosa clientela.

Segueix la venda extraordinària dels articles per a benvi

INTERESSANT PER A TOTES LES FAMILIES. — Amb motiu de les festes de Nadal, Any Nou i Reis, aquests Magatzems cuiden de les expedicions de paquets al Marroc i demés llocs de la Península, cobrant-se únicament les despeses per al franqueig.

Magatzems JORBA - Manresa i Barcelona

Revista de Premsa**Encara el llibre de Cambó**

Al marge de «Les Dictadures» de Cambó, «El Socialista» de Madrid, deia:

Nuestras derechas se habían precipitado a expresar su profunda satisfacción porque el político catalán se presentaba en estas páginas exento de su vieja ideología catalanista, dando a su pensamiento un matiz profundamente conservador, y buscaba la justificación de las dictaduras.

En efecto, ésa es la fisonomía con que se nos presenta ahora el señor Cambó. Conservador, profundamente conservador. ¿Pero es que no fué siempre conservador? ¿Por qué ha de constituir una novedad lo que fué siempre en él una cualidad esencial? ¿Es que el catalanismo, a pesar de su radicalismo fraselográfico, de sus actitudes fieras, no fué siempre una manifestación política conservadora y hasta eaccionaria?

Després de ficar-se amb Ferran VII, diu:

Cuando se condena la demagogia hay que ser justo y condenar las tadas por igual. Pero los reaccionarios de nuestro país son arbitrarios hasta en su manera de apreciar los movimientos populares.

Las violencias de la izquierda, que tienen por objeto contener los excesos de las derechas, son demagogia; las violencias de la derecha representan la virtuosa energía para imponer la disciplina y el orden.

Pero es necesario apurar un poco más la cuestión. Nosotros no tenemos por qué negar que el proletariado catalán se excedió en los procedimientos de lucha. ¿Pero de quién es la responsabilidad? ¿Qué trato han dado los patronos catalanes a sus obreros? ¿Cuál fué siempre el régimen de trabajo? Hombres, mujeres y niños vivieron, y aún viven en algunos puntos, un régimen de trabajo infame. Trabajando día y noche, como esclavos, en una atmósfera irrespirable ganando salarios mezquinos. Si se

querían asociar, aunque ejercían un derecho, no se les consentía, condenando al hambre y a la miseria a los trabajadores que tenían el civismo de defender con dignidad sus derechos.

Analfabetisme turc

L. Nicolau d'Oliver, l'excel·lent articulista de «La Publicitat», en l'article «Ara com ara, analfabets» publicat en aquell diari diu: «molt passat, comentà les reformes que el dictador d'Angora pretén imposar a Turquia. A continuació publiquem els paràgrafs més interessants.

Sovint són comentats els esfors de Mustafà Kemal per occidentalitzar, almenys exteriorment, el seu poble, i com que els occidentals patim la mania que la nostra cultura és superior a totes les altres, més bé dif, que ella és l'única, no cal dir com els comentaris a l'obra del Gazí, adhuc si una punta irònica, en el fons són sempre eloquiosos. Començant per l'indumentària i seguint per la legislació —

tractant la legislació com la indumentària —, el dictador d'Angora ha fet veritables filigranes,

Cita el decret que obligava tota la població a aprendre l'alfabet llatí i el resultat dolent que això ha tingut pel llibre i dia:

i ja es parla de fortes subvencions a les empreses periodístiques i a les cases editorials, que altament faran fallida. El qui concentra tot el poder a les seves mans no troba cap obstacle a impedir la sortida de tals o quals publicacions; no en troba tampoc, amb els cabals del comú, a fer-no sortir d'altres; el que no li és possible és d'obligar el poble a llegir-les.

El decret manant d'aprendre el nou alfabet ell tot sol no hauria tingut cap transcendència; hi ha països on l'analfabetisme puja el 70% de la població, que tenen ja fa un segle establert — en les lleis — «ensenyament gratuit i obligatori». El mal d'aquest decret és la seva combinació amb l'altre, prohibin la impressió en caràcters

aràbigs: aquest ha convertit, de fet, en analfabets tots els turcs que abans sabien de lletra. No cal dir que és una manera ben singular de propagar la cultura. Meravelles de l'estatisme.

1930

Blocs
Dietaris
Calendaris

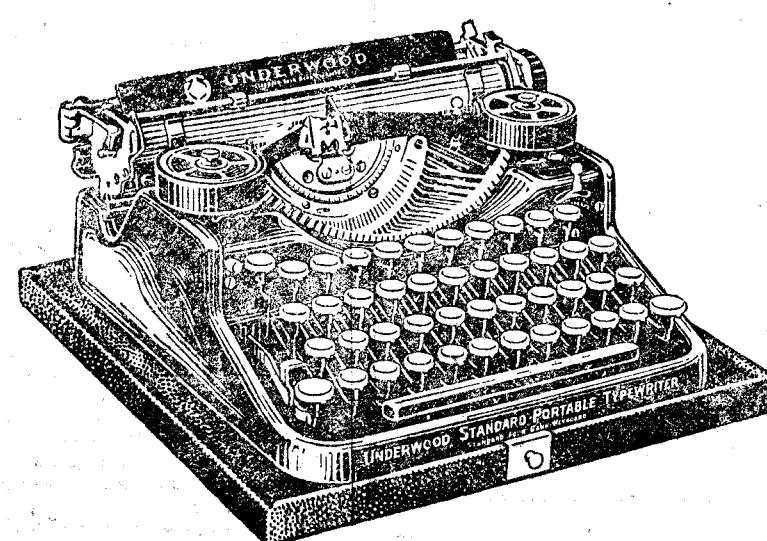
Impremta BOIXEDA

Salón de Limpiaabotas para Señoras y Caballeros

ISMAEL MONTSERRAT

Venta de artículos para el calzado. - Gran prontitud en los encargos de teñir los calzados en casos urgentes.

Borne, 10 - Teléfono 606

Campeonato Nacional de Mecanografía

La
UNDERWOOD
 vencedora en toda la línea

En este Campeonato celebrado recientemente en Barcelona la

Underwood se ha adjudicado los ONCE primeros puestos

y el **Campeón de las Máquinas**

RESULTADOS DEL CERTAMEN

1. ^º	Rafael Pérez Olariaga, neto 62 palabras por minuto
Campeón Nacional	
2. ^º	M. ^a Dolores Roca, » 60 » » »
3. ^º	Enrique Marimón, » 60 » » »
4. ^º	José Boher, » 59 » » »
5. ^º	Elly Spoerri, » 57 » » »
6. ^º	Alfredo Cazabán, » 57 » » »
7. ^º	Anita Pi, » 55 » » »
8. ^º	Carmen Alonso, » 54 » » »
9. ^º	Pablo Codina, » 51 » » »

Underwood	10. ^º Pedro Martí, neto 50 palabras por minuto
Underwood	11. ^º Ricardo Novell, » 45 » » »
Underwood	12. ^º José M. ^a Orta, » 44 » » »
Underwood	13. ^º Francisco Piniella, » 42 » » »
Underwood	14. ^º Grete Rosenthal, » 42 » » »
Underwood	15. ^º Antonio Torres, » 41 » » »
Underwood	16. ^º Angel Brasó, » 39 » » »
Underwood	17. ^º Ramona Gallego, » 36 » » »
Underwood	18. ^º Teresa Bonet, » 32 » » »
Underwood	19. ^º Clara Merenciano, » 30 » » »

Compañía Mecanográfica G. Trúniger, S. A.

Apartado 298

Barcelona

Balmes, 7

IMPRENTA BOIXEDA

Única casa autorizada para la venta en esta ciudad y toda su Comarca

Construcció i reparació de tota classe de carruatges i cargols de banc

Soldadura autògena

Especialitat en peces de forja per a maquinària

Ramon Borràs

Successor de Josep Sardans

Demés de la construcció de carros i cargols de banc, ve dedicant-se des de molts anys a la forja artística.

Especialitat en signyals i arbrets de pal.

Cra. Cardona, 46 - Tel. 835

MANRESA

Calentadors d'algua amb gas - Aparells a gas per a us domèstic

Carbó de cok granat, picat i petit — Servei a domicili

Encàrrecs:

St. MIQUEL, 33-TELF. 102

GAS DE MANRESA

FABRICA DE MOBLES

— DE —
JOSEP SANPERA

Única casa especialitzada en la construcció sòlida i econòmica de mobles de tots estils, classes i última novetat — Aprofitarà vostè el temps comprant els mobles a la CASA JOSEP SANPERA

Exposició i venda: Carrer d'Urgell, 46

Taller: Barreres, 36 - MANRESA - Teléfon núm. 706